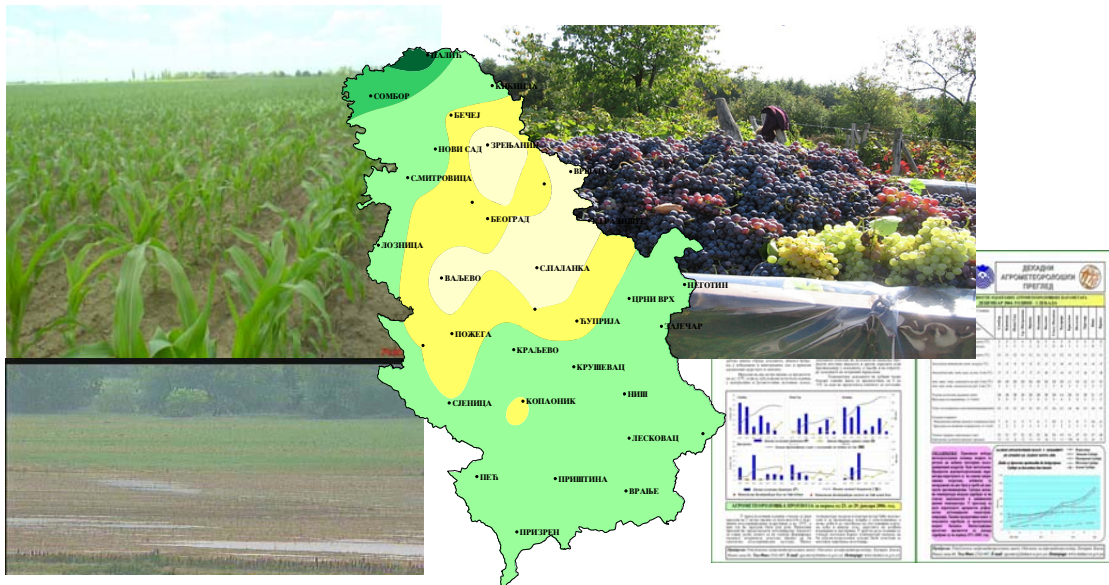

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
РЕПУБЛИЧКИ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКИ ЗАВОД
ОДЕЉЕЊЕ ЗА АГРОМЕТЕОРОЛОГИЈУ
Београд, Кнеза Вишеслава 66, тел./факс: 011/2542-687
Номерpage: www.hidmet.sr.gov.yu, e-mail: agromet@hidmet.sr.gov.yu

АГРОМЕТЕОРОЛОШКИ УСЛОВИ У ПРОИЗВОДНОЈ 2007/2008. ГОДИНИ НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

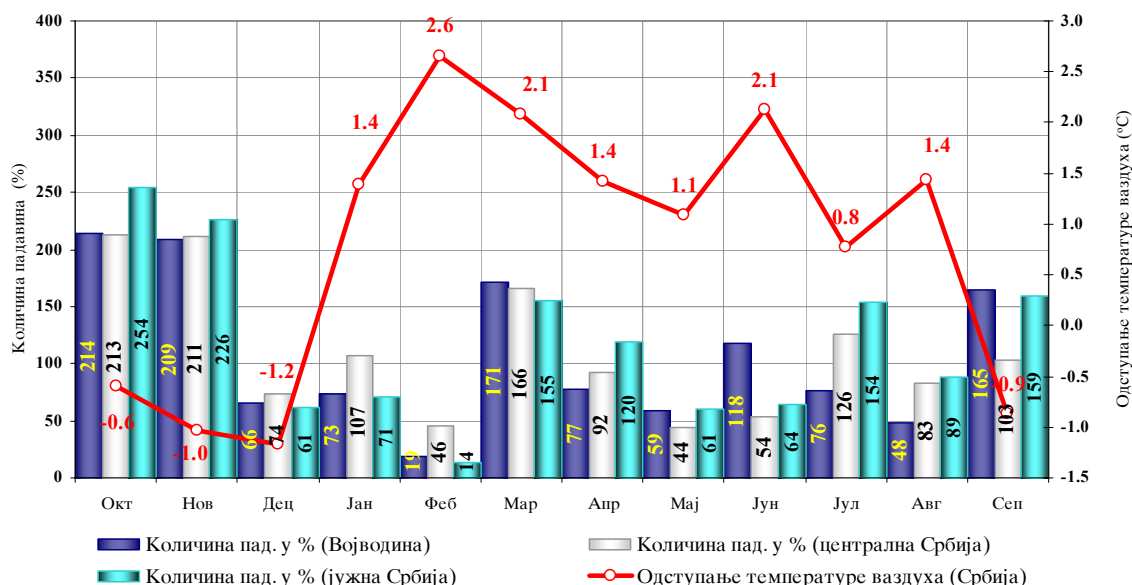

Београд, децембар 2008.

АГРОМЕТЕОРОЛОШКИ УСЛОВИ У ПРОИЗВОДНОЈ 2007/2008. ГОДИНИ НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

ИЗВОД

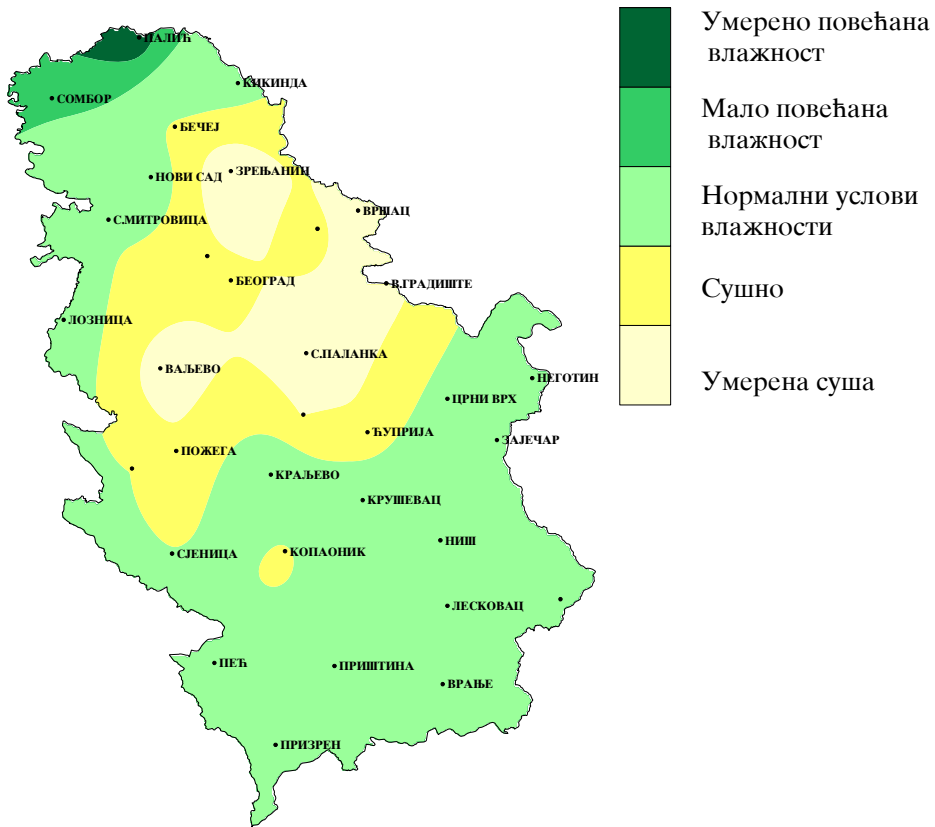
Пољопривредна производња у периоду од октобра 2007. до септембра 2008. године била је под утицајем веома променљивих агрометеоролошких услова. Иако су глобално посматрано временске прилике биле повољније за биљну производњу, у поређењу са претходном веома сушном годином, ни током ове године није изостала појава значајних агрометеоролошких екстрема. Јесен је била прохладна и изузетно кишовита, што је условило јако превлаживање земљишта у дужем временском периоду. Сетва озимих усева није завршена у оптималним и толератним роковима (по неким проценама до краја новембра било је засејано око 50% предвиђених површина). У неким производним подручјима, због расквашеног земљишта, нису били приведени крају послови на берби преосталих јарих усева, а посебан проблем је био вађење шећерне репе. Зима је имала променљиве термичке услове, при чему је прва половина била хладнија, а друга значајно топлија у односу на просечне услове (Слика 1.). Падавине су углавном биле испод уобичајених количина. У другој половини децембра и првој јануара оне су биле у облику снега, када је дошло и до формирања снежног покривача у централним и јужним деловима Републике.

Слика 1. Месечне количине падавина (% просека) и одступања средње месечне температуре ваздуха (°C) од одговарајућих просечних вредности за подручје Србије.

У Војводини је владала голомразица све до пред крај децембра. Нове снежне падавине су захватиле и ове крајеве, дошло је до формирања снежног покривача и успостављања повољнијих услова за презимљавање актуелних усева. У целини гледано, хладнији део године (октобар-март) био је топлији за 0.6°C од вишегодишњег просека (поређења ради, у истом периоду претходне године позитивно одступање температуре износило је чак 3.1°C). Укупне количине падавина у поменутом периоду на територији Србије биле су веће за 35% од просечних вредности.

Вегетациони период (април-септембар) карактерисало је топлије време од уобичајеног (Слика 1.) и врло неуједначен прилив падавина од места до места. Укупне суме падавина у периоду април-септембар достигле су ниво од 89% просечних вредности за територију Србије, уз промене у интервалу од 58% у Вршицу до 132% просека у Палићу. Општа карактеристика услова влажности за вегетациони период 2008. године, процењена на основу вредности 6-месечног стандардизованог индекса падавина (SPI-6), приказана је на Слици 2. Велики дефицит падавина у летњим месецима, као и високе температуре ваздуха, условили су у појединим деловима Војводине (Банат) и централне Србије убрзано протицање фаза зрења јарих усева. То се у извесној мери неповољно одразило на принос актуелних усева, а посебно на род каснијих хибрида кукуруза.

Слика 2. Општа карактеристика услова влажности у вегетационом периоду 2008. године

Процене остварених приноса пшенице и очекиваних приноса главних пролећних усева: кукуруза, шећерне репе, сунцокрета и соје дате су у Саопштењу Републичког завода за статистику од 17. септембра 2008.године. Ове процене показују да је у пољопривредној 2007/2008.години у Републици Србији произведено 2,119 милиона тона пшенице, уз просечан принос од 4345 kg/ha (у централној Србији 3874 kg/ha , а у Војводини 4814 kg/ha). У односу на прошлу годину, ова производња је већа за 13.7%, а у односу на десетогодишњи просек(1998-2007) мања за 0.4%, уз смањење пожете површине за 12.8%.

Производња пролећних култура у 2008 години, у односу на прошлу јако сушну годину, је значајно повећана: чак 51.9% код кукуруза (укупна производња 5,930 милиона тона, просечан принос 4650 kg/ha), 49.3% код сунцокрета (производња 0.440 милиона тона, принос 2340 kg/ha) и 18.5% код соје (производња 0.360 милиона тона, принос 2500 kg/ha), док је производња шећерне репе (од 2,175 милиона тона, принос 45000 kg/ha) смањена за око 32%, али на засејаним површинама мањим за 39% .У односу на поменути 10-годишњи период, ова производња је већа за 23.6%, 31.8% и 47.1% респективно за поменуте усеве, а код шећерне репе мања за 3.9%.

АГРОМЕТЕОРОЛОШКИ УСЛОВИ У ПРОИЗВОДНОЈ 2007/2008. ГОДИНИ

УВОД

Временске прилике на територији Србије у пољопривредној 2007/2008. години биле су специфичне и током појединих делова посматраног периода веома неповољне за примарну пољопривредну производњу. Јесен је била прохладна и изузетно кишовита, што је условило јако превлаживање земљишта у дужем временском периоду. То је отежавало обраду земљишта и сетву озимих култура, као и клијање и ницање раније засејаних усева. Зима је имала променљиве термичке услове, при чему је прва половина била хладнија, а друга значајно топлија у односу на просечне услове. Падавине су углавном биле испод уобичајених количина.У другој половини децембра и првој јануара снежне падавине су формирале снежни покривач,претежно у централним и јужним деловима Републике.У овом периоду забележени су и најјачи зимски мразеви, који међутим, нису могли изазвати јака оштећења виталних орагана озимих усева, јер су биљке биле заштићене снежним покривачем. Извесна опасност од измрзавања пшенице и осталих озимица је постојала у Војводини, где је владала голомразица све до појаве снежних падавина крајем децембра.

Вегетациони период у 2008. години карактерисало је топлије време од уобичајеног и врло неуједначен прилив падавина од места до места. Укупне суме падавина у периоду април-септембар достигле су ниво од 89% просечних вредности за територију Србије, уз промене које су биле израженије у Војводини (од 58% у

Вршцу до 132% просека у Палићу), него у централним деловима Републике (од 68% у Великом Градишту и Смедеревској Паланци до 109% у Врању). Значајан дефицит падавина у првој половини јула и у августу, као и високе температуре ваздуха, условили су у појединим деловима Војводине (Банат) и централне Србије убрзано протицање фаза зрења јарих усева. Акумулирана сума ефективних температура изнад 10°C током јула и августа имала је значајно позитивно одступање, што је допринело скраћењу вегетације за око 18 дана у односу на просечне услове. То се у одређеној мери неповољно одразило на принос актуелних усева, а посебно на род каснијих хибрида кукуруза.

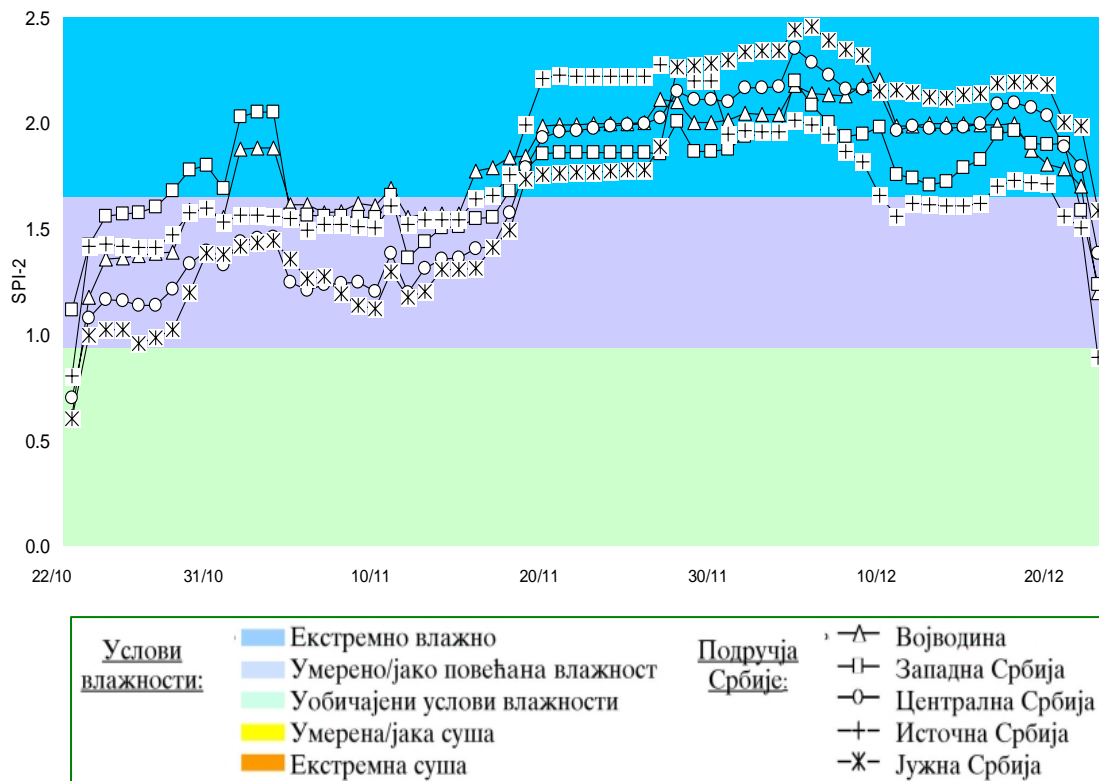
ЈЕСЕН 2007. ГОДИНЕ

Јесен 2007. године (октобар-новембар) на територији Републике Србије карактерисало је прохладно и претежно кишовито време. Честе, а повремено и врло обилне падавине током октобра утицале су да пољопривредно земљиште буде превлажено, тешко за обраду и сетву озимих усева. Од укупног броја кишних дана, током 15 дана захваћена територија Републике је била већа од 50%. Месечна количина падавина била је највећа у источној Србији (Неготин 155мм, Зајечар 143мм) где је пало три пута више кише у односу на вишегодишњи просек. Просечна количина падавина за **октобар 2007. године** за територију Србије износи 106мм, односно 224% од просека за овај месец. Ове падавине су значајно повећале залихе влаге у земљишту, али је, услед превлаженог земљишта, нарочито у трећој декади месеца, често долазило до прекида и одлагања пољопривредних радова, као што су берба воћа, поврћа и грожђа, обрада и припрема земљишта за сетву озимих усева, вађење шећерне репе. Треба поменути да су средином октобра забележени први јесењи мразеви на 2 метра висине (-1 и -2°C), као и при тлу, који су сада били јачи (-4 до -6 °C) од оних забележених у трећој декади септембра.

Агрометеоролошки услови током **новембра 2007. године** били су, такође, неповољни за стање пољопривредних култура и завршетак актуелних радова. Честе и обилне падавине и у овом месецу довеле су до презасићености пољопривредног земљишта и одлагања радова у пољу. Слично као у претходном месецу, просечна количина падавина у новембру за територију Републике достигла је висину од 108мм или 208% просека. Највећа месечна количина падавина регистрована је у југоисточној Србији (Лесковац 151мм, Димитровград 147мм), где је пало 2.5 пута више падавина у односу на просечну вредност, а најмање у јужном Банату (Вршац 74мм). Поред екстрема у погледу режима падавина, током овог месеца забележена је и појава јаких мразева интензитета до -9°C на 2 метра висине и -11°C у приземљу, која, међутим, није представљала опасност за изникле озиме усеве, јер су били заштићени снежним покривачем на већем делу територије Србије.

Сумарно гледано, октобарске и новембарске кише и снег значајно су повећали резерве влаге у земљишту, што, имајући у виду претходну сушну јесен и пољопривредну годину у целини, може имати позитивног утицаја у периоду развоја јарих усева. Међутим, због неповољних услова влажности (Слика 3.), и немогућности да се у дужем временском периоду употреби пољопривредна

механизација за обављање најважнијих послова у пољопривреди, настале штете су биле значајне. Сетва озимих усева није завршена у оптималним и толератним роковима (по неким проценама до краја новембра било је засејано око 50% предвиђених површина). У неким производним подручјима, због расквашеног земљишта, нису били приведени крају послови на берби преосталих јарих усева, а посебан проблем је био вађење шећерне репе.

Слика 3. Услови влажности у периоду од 20. октобра до 20. децембра 2007. године у различитим подручјима Србије. Класификација је извршена на основу вредности 60-дневног стандардизованог индекса падавина (SPI), са кораком у времену од један дан.

ЗИМА 2007/2008. ГОДИНЕ И РАНО ПРОЛЕЋЕ

Први зимски месец, **децембар 2007. године**, био је хладнији за 1.2°C од вишегодишњег просека и са око 30% мање падавина. Током прве половине месеца преовлађивало је топло време са средњим дневним температурама око 5°C, а друга половина је била веома хладна јер су се поменуте температуре кретале у интервалу од -2° до -4°C. Средином месеца забележени су јаки приземни мразеви али без негативног утицаја на озиме усеве. Формирани снежни покривач имао је довољну висину да заштити усеве од измрзавања у већини крајева Србије. У северној

Покрајини где није било снега или је снежни покривач имао незнатну висину, ниске температуре у приземном слоју ваздуха могле су изазвати оштећења на озимој пшеници из каснијих рокова сетве која није била довољно припремљена за презимљавање. У периоду од 25.-28. децембра и у овим деловима земље формиран је тањи снежни покривач, а мразеви су нешто ослабили, тако да су услови за презимљавање озимица били повољнији. Тих дана, минималне температуре земљишта на дубини чвора бокорења озимих жита су најчешће биле око 0°C, понегде до -2°C, па није било опасности од измрзавања ових виталних органа. У погледу режима падавина, децембар 2007. године добио је мање падавина од просечних. Киша у нижим пределима а снег у вишим често су се смењивле у првој половини месеца, док је у другој хладнијој половини падао само снег. Месечна сума падавина за подручје Републике је износила 72% просечне вредности.

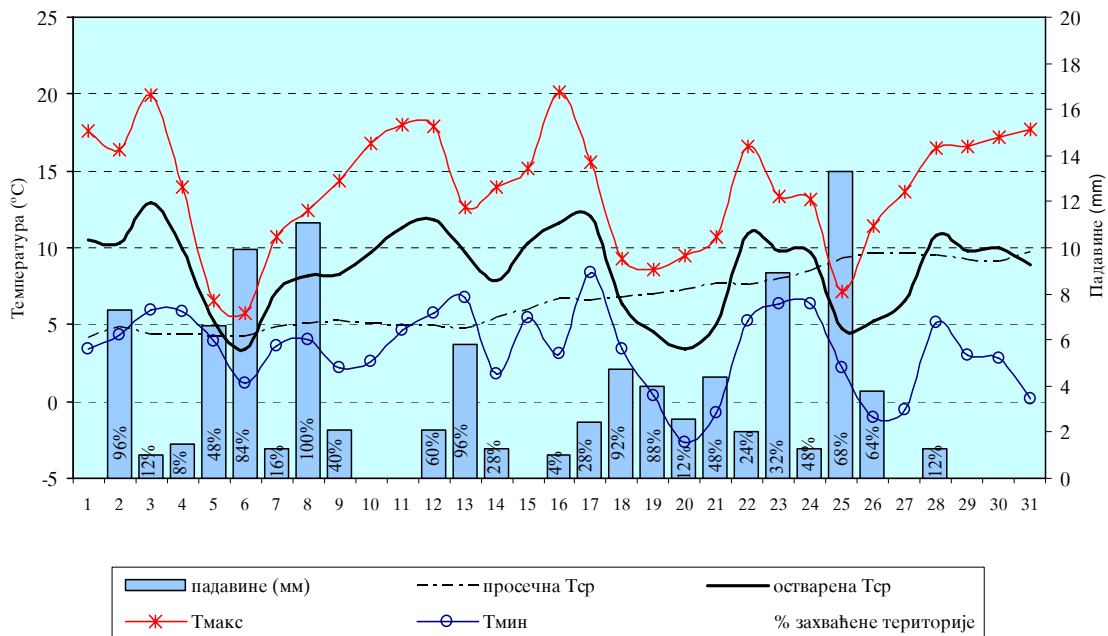
Хладно време наставило се и током првих 7 дана **јануара 2008. године**, а онда су средње температуре ваздуха до краја месеца биле стално изнад нуле. Најтоплије је било крајем друге и почетком треће декаде јануара, када су средње дневне температуре прелазиле 5°C, а максималне достигале 15°C и више степени. С друге стране, средином прве декаде у многим местима мразеви на висини метеоролошког заклона углавном нису били јачи од -10°C, а при тлу од -15°C. Формирани снежни покривач, преко 10цм висине на целој територији Србије, добро је штитио озиме културе од јаких мразева. Ниске температуре нису угрожавале ни вишегодишње воћне културе и винову лозу, које су се налазиле у фази биолошког мировања.

При вишим температурама (за 1.4°C) од просечних, у **јануару** је било мање падавина него што је уобичајено. Снежне падавине биле су чешће и обилније током прве декаде месеца, када је формиран снежни покривач на читавој територији Републике. Он је послужио као добар термички изолатор за озиме усеве. У преосталом делу јануара преовлађивало је углавном суво и релативно топло време, па је због отапања снежног покривача земљиште било презасићено водом током већег дела месеца. Просечна количина падавина за јануар 2008. године износила је 33мм (82% просека). У поменутих условима, пољопривредни радови у првој половини месеца нису се могли обављати. У другој половини, после отапања снежног покривача и просушивања земљишта, створени су нешто повољнији услови за радове у пољу, као што су зимско прскање, ђубрење, обрада земљишта, заштита од глодара у воћњацима и виноградима и др.

Фебруар 2008. године био је значајно топлији (за 2.6°C) од вишегодишњег просека и са врло мало падавина. У другој декади месеца, која је била најхладнија, средње дневне температуре ваздуха ретко су прелазиле нулти подеок на Целзијусовој скали, а минималне су се спуштале до критичних вредности температура које су могле изазвати оштећења од измрзавања на лисној маси озимих усева. Минималне температуре земљишта на дубини од 5цм нису падале испод -3°C, тако да нису представљале опасност за виталне подземне органе ових култура. С друге стране, прва декада (са одступањем средње температуре од +4°C) и трећа (са +6,7°C) су биле знатно топлије од одговарајућих просека. При средњим дневним

температурама стално изнад 5°C (када долази до обнављања вегетације), а током више дана у трећој декади и изнад 10°C (почиње период активне вегетације), дошло је до интензивирања развоја пољопривредних култура. Озиме усеви су убрзали процесе бокорења, укорјевања и раста биљне масе, а пупољци на воћарским културама су покренули свој развој. Порастом температуре земљишта на дубини сетве стекли су се повољни услови за клијање и ницање посејаних јарих жита. Такође, слаб прилив падавина у фебруару (дефицит падавина је износио 68%), високе температуре ваздуха и дужи сунчани интервали утицали су значајно на просушивање земљишта, а тиме и на побољшање услова за обављање актуелних пољопривредних радова.

Агрометеоролошки услови у **марту 2008. године** били су углавном повољни за раст и развој пољопривредних култура. Томе је у навећој мери допринело значајно топлије време од уобичајеног за овај месец, као и обилније падавине које су значајно повећале залихе влаге у земљишту, али су условљавале дуже или краће прекиде у обављању радова у пољу. Треба поменути да је у другој половини марта неколико пута, на 2 метра висине (Слика 4.), забележена појава слабих (до -2°C) и умерених мразева (до -4°C), а понегде и са јачином од -5°C (В. Градиште) и -6°C (Зајечар). Тамо где су мразеви били јачи могло је доћи до измрзавања отворених цветова рано цветајућих воћака. У приземном слоју ваздуха мразеви су имали већи интензитет, од -4°C до -8°C, што је угрожавало понике већ посејаних јарих култура и рано поврће.

Слика 4. Осредњене вредности максималне (Тмакс), минималне (Тмин), и средње дневне (Тср) температуре ваздуха у °C, као и дневних количина падавина (P) у mm у марту 2008. године за подручје Србије.

После ових мразева, дошло је до постепеног пораста температуре ваздуха и сетвеног слоја земљишта (8-10°C), а тиме су створени добри предуслови за сетву главних пролећних култура. Залихе продуктивне влаге у земљишту су значајне, имајући у виду остварен вишак падавина у овом месецу од 59%, као и укупне падавине у периоду јесен-зима 2007/2008.године које су премашиле просек за 40%.

ПЕРИОД АКТИВНЕ ВЕГЕТАЦИЈЕ 2008. ГОДИНЕ

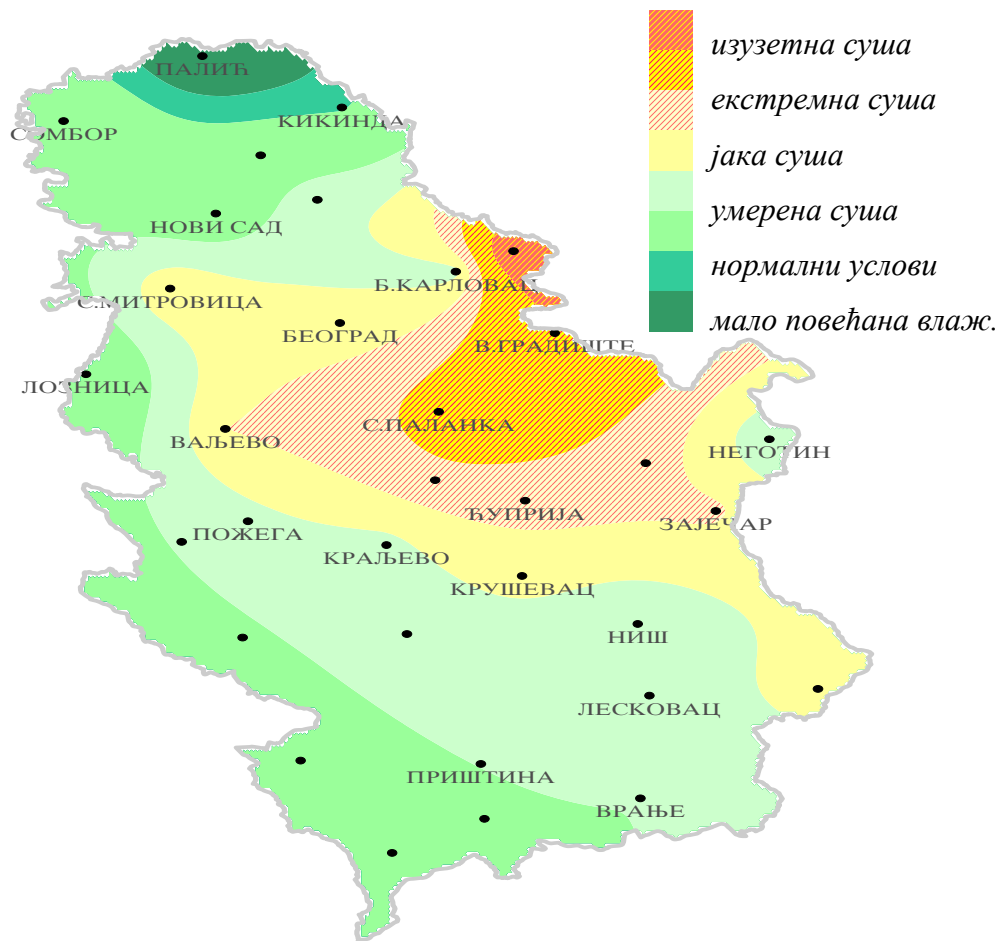
Период активне вегетације (април-септембар) био је топлији од просека са умереним позитивним одступањима месечних температура свих месеци од априла до августа, од + 0.8°C до 1.4°C, изузев јуна који је био топлији од просека за 2.1°C. Оствареност вегетацијских падавина, закључно са септембром, била је на нивоу од 89% просека. Основна карактеристика режима падавина у овом периоду била је велика просторна неуједначеност падавина, као и појава краћих и дужих сушних периода у мају, јуну, првој половини јула и током августа, што ће у извесној мери неповољно утицати на квалитет и квантитет остварених приноса.

Агрометеоролошки услови у **априлу 2008. године** били су, за разлику од веома сушног прошлогодишњег месеца, много повољнији за сетву, ницање и раст пролећних култура. Иако су падавине током априла биле честе, укупна количина је била нешто мања од вишегодишњег просека, а залихе расположиве влаге довољне да задовоље потребе усева у овом месецу. Међутим, топлије време и честе кише погодовали су развоју корова, биљних болести и штеточина, тако да је била неопходна примена одговарајућих мера неге и заштите. Током прве недеље месеца, која је била и најхладнија, забележена је појава слабих мразева на 2 м висине, са јачином до -2°C, и слабих и умерених мразева при тлу до -5°C, који нису имали неке значајније штетне последице. С друге стране, максималне дневне температуре ваздуха су у многим местима крајем друге и почетком треће декаде достигале вредности преко 20°C, понегде и 25°C, које су интензивирале раст и развиће свих пољопривредних култура. Повољне су биле и температуре у површинском слоју земљишта, од почетка месеца између 10 и 15°C, тако да се сетва јарих усева, шећерне репе, кукуруза, сунцокрета, соје могла обавити у оптималним роковима.

Релативно повољни временски услови наставили су се и током **маја 2008. године**. При вишим температурама од просечних (за 1.1°C), уочен је значајан дефицит падавина у месечној суми. Средње дневне температуре ваздуха су у првој половини месеца биле веома уједначене и нешто ниже од просечних вредности, а у другој је регистрован изразит пораст и већа променљивост из дана у дан. Крајем месеца су у неким крајевима земље максималне дневне температуре достигале и до 36°C (Неготин, Зајечар, См.Паланка). У целини, топлотни услови у мају, окарактерисани и значајним дневним амплитудама температуре ваздуха, били су повољни за развој актуелних усева.

Осредњена вредност мајских падавина за укупну територију земље је износила 40 мм (33мм у Војводини и 43мм у централној Србији), што представља смањење од 38% у односу на просек. Мањак падавина у овом месецу, посебно изражен у источној половини земље, утицао је значајно на смањење залиха влаге у горњим слојевима земљишта. Биле су потребне нове падавине, посебно пшеници која је ушла у фазу наливања зрна.

Јун 2008. године имао је највеће позитивно одступање температуре од просека (за 2.1 °С) и дефицит падавина, који је био најјаче изражен у деловима Србије јужно од Саве и Дунава, док је у Војводини регистрован значајан суфицит. Ниже температуре ваздуха у првој половини јуна, које нису прелазиле преко 30 °С, повољно су утицале на пшеницу која је већ средином месеца била у раним фазама зрења.

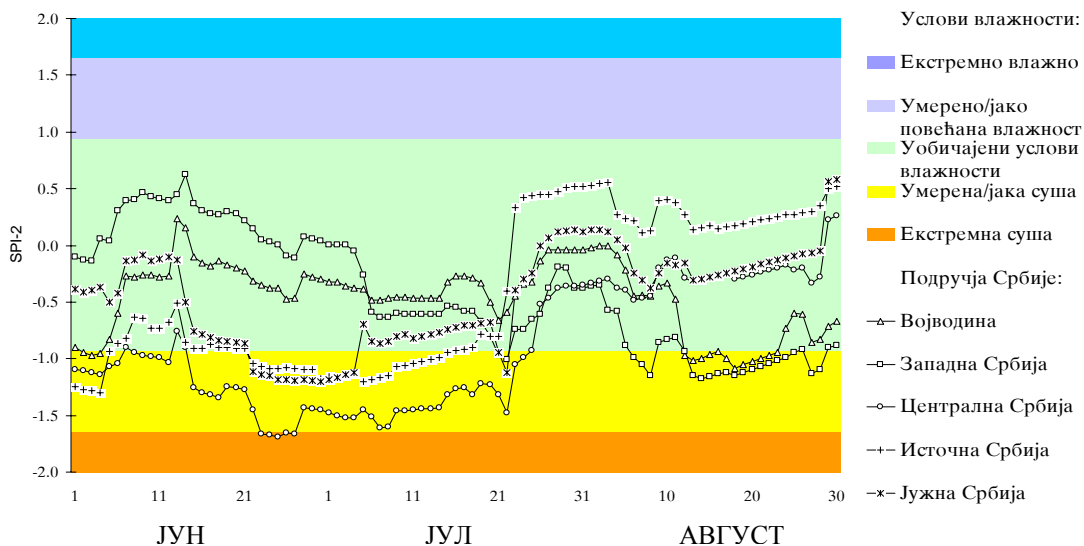

Слика 5. Услови влажности на дан 14. јула 2008. године, оцењени на основу вредности стандардизованог индекса падавина (SPI) за претходних 60-дана.

Средином јуна дошло је до пораста температуре, тако да су до краја месеца имале вредности изнад или знатно изнад просечних. Максималне дневне температуре су током већег дела треће декаде имале вредности између 30 и 35 °С, а понегде достизале и до 37°С. Дневне температурне амплитуде ваздуха су се кретале између 14 и 18 °С, што је било повољно за завршне процесе зрења озимих жита, а такође и за интензиван развој пролећних усева. Жетва јечма је крајем месеца приведена крају, а жетва пшенице је била у пуном јеку. С друге стране, веома високе температуре ваздуха у другој половини месеца условили су већу потрошњу расположивих залиха воде у земљишту, а такође су утицале на бржи проток актуелних фаза развића пролећних усева.

Већи део **јула 2008. године** карактерисало је уобичајено топло време са укупним падавинама које су се такође незнатно разликовале од просечних вредности, али као и у претходним месецима са неуједначеном просторном расподелом. Највише температуре ваздуха забележене су крајем прве половине месеца, када су максималне дневне температуре достизале понегде до 38 °С. Овако високе температуре ваздуха и дужи временски период без обилнијих падавина (**Слика 5.**) неповољно су утицали на актуелне пролећне усеве који су се налазили у најосетљивијим фазама генеративног развоја: сунцокрет и соја у фази цветања, кукуруз у фази метличања и свилања, шећерна репа у фази интензивног развоја корена и надземне масе. Међутим, у другој половини јула наступило је променљиво облачно време са јачим падавинама и падом температуре. Максималне дневне температуре сада су ретко прелазиле преко 30 °С, а укупне падавине у већини крајева од 40-90 мм значајно су повећале резерве воде у површинским и дубљим слојевима земљишта. Овакви временски услови стигли су у прави час исцрпљеним јарим усевима, а добро су дошле и воћу и виновој лози.

ПРОМЕНЕ УСЛОВА ВЛАЖНОСТИ НА ТЕРИТОРИЈИ СРБИЈЕ У ПЕРИОДУ ЈУН-АВГУСТ 2008. ГОДИНЕ

Повољни агрометеоролошки услови нису дуго трајали. После поменуте кишне епизоде у трећој декади јула, у **августу** је наступило топло и суво време, углавном без падавина. Од укупно 8 кишних дана само током 2 дана захваћена територија земље била је већа од 50%, уз средњу суму падавина на захваћеној територији од 10мм, одн.15мм. Максималне дневне температуре су током већег дела месеца прелазиле 30 °С, у многим местима достигале и прелазиле 35. подеок, али нигде није достигнута температура од 40 °С (највиша вредност од око 39 °С забележена је у Зрењанину, Ваљеву и Ћуприји).Овакви термички услови у августу, уз присуство дефицита падавина од 52% у Војводини и 27% у централној Србији, неповољно су деловале на проток животних процеса актуелних пољопривредних култура, као што су: наливање зрна код кукуруза и соје, синтезе уља код сунцокрета, накупљање шећера код шећерне репе.

Веома топло и сунчано време, са дневним температурама које су поново достигале и прелазиле 35 °С, наставило се и током првих 12 дана **септембра**. Кумулативни ефекат поменутих температурних услова условио је ранији завршетак зрења неких од јарих усева, а тиме и ранији почетак бербе кукуруза и соје и жетве сунцокрета. Међутим, ови послови су прекинути 13. септембра када је наступио 15-дневни период веома хладног и кишовитог времена. Негативна одступања температуре у овом периоду утицала су да на месечном нивоу **септембар 2008. године** буде хладнији од вишегодишњег просека за 0.9 °С. У погледу месечних сума падавина, у септембру је остварен значајан вишак падавина, нарочито у Војводини (63%). На територији централне Србије вишак је износио 23%, односно 36% више од просека на целој територији Републике. Ови вишкови падавина су значајно поправили стање влажности земљишта, тако да су створени повољни услови за успешан старт ране јесење сетве (уљане репице, луцерке и др.), као и за обраду и припрему парцела за предсојећу сетву главних озимих усева.

ПРЕГЛЕД АКТУЕЛНИХ БИЉНИХ БОЛЕСТИ И ШТЕТОЧИНА У 2008. ГОДИНИ

Веома топло време у фебруару и марту ове године (Слика 1.) утицало је да вегетација крене раније него што је уобичајено. Крајем фебруара вредности средњих дневних температура ваздуха биле су изнад прага почетка активне вегетације, тј. изнад 10 °С (у нашим климатским условима уобичајено је да се овакви топлотни услови остваре тек почетком априла). Поједине врсте воћака (кајсије, ране сорте шљива и бресака) су, услед поменутих високих температура и акумулиране топлоте током треће декаде фебруара, ушле у фенофазу отварања пупољака тако да је почетак појаве биљних болести и штеточина наступио раније.

Током наредног периода вегетације, код воћарских култура од **биљних болести** највише су биле заступљене: чађава краставост на јабуци и крушки, монилија и рђа шљиве (Табела 1.). Веће проблеме су у овом периоду задавале **биљне штеточине**, од којих треба издвојити: јабукин смотавац, крушкина бува, црвени воћни паук, лисне ваши и лисне гриње. Код винове лозе смењивале су се три најзначајније болести: пепелница, пламењача и сива трулеж. Од биљних штеточина

најзаступљеније су биле гриње, црвени паук и грожђани мољац. Ратарске културе током вегетационог периода у 2008. години највише су угрожавали корови. Од **биљних болести** било је црвенила на кукурузу, сиве пегавости, рђе, трулежи класа на стрним житима. **Штеточине** кукурузни пламенац и кукурузна совица масовно су се множиле на кукурузу, на пшеници житна пијавица и жичари, а на шећерној репичин сјајник и пипа.

Табела 1. Преглед најзначајнијих биљних болести и штеточина у 2008 години

Болести и штеточине воћа	
Чађава краставост	Примарна инфекција је остварена у марту , а од априла до краја јула повремено се јављала на јабуци и крушци.
Пепелница	Повремено се јављала на јабуци од априла до јула .
Монилија	Јављала се на шљиви, вишњи и трешњи повремено од марта до маја , а на брескви у јулу .
Рђа шљиве	Јављала се у мају и септембру .
Лисне ваши	Јављале су се током целе вегетације на воћу.
Јабукин смотавац	Почео је да лети почетком маја (I генерација) а II генерација се јавила у јулу .
Крушкина бува	Највише се јављала у мају и јулу и августу .
Црвени паук	Множио се на јабуци и крушци у јулу и августу при максималним дневним температурама преко 30° С.
Минери	Јављали су се од априла до јуна на јабуци и крушци.
Болести и штеточине винове лозе	
Пепелница	Повремене инфекције забележене су у априлу , мају и јулу .
Пламењача	Највише се јављала у јулу .
Сива трулеж	Појавила се на испуцалим бобицама у јулу и августу .
Црвени паук	Највише се множио у априлу и мају .
Болести и штеточине житарица, ратарских култура	
Корови	Најугроженији су били усеви кукуруза и стрна жита.
Сива пегавост пшенице	Инфекција је забележена у марту .
Сива пегавост шећерне репе	Јављала се у јуну .
Рђа пшенице	Најраширенија је била током маја .
Житна пијавица	На пшеници је примећена појава у априлу .
Жичари	Јављали су се на кукурузу и шећерној репи у мају .
Кукурузни пламенац и совица	При повољним условима влажности масовније се јављала у јулу и августу .
Репичин сјајник и репина пипа	Активни су били у марту када су дневне температуре ваздуха биле високе.

